

Griekse eis rakelt 'vergeten' financiële nazimisdaden op

Duitsland weigert lening uit 1942 terug te betalen

Achtergrond - 3 februari 2015 - Auteur: Redactie Duitslandweb

Griekenland wil dat Duitsland alsnog een door de nazi's afgedwongen lening uit 1942 terugbetaalt. Duitsland noemt de zaak verjaard en verwijst naar eerdere herstelbetalingen aan Griekenland. Maar het krediet is een bijzonder geval en rakelt “een weinig bekend hoofdstuk van de nazi-geschiedenis” op, waar Duitse media nu over schrijven.

476 miljoen Reichsmark bedroeg de lening die de nazi's in 1942 van Griekenland afdwongen. Daarmee werd de veldtocht van generaal Rommel in Noord-Afrika grotendeels gefinancierd, schrijft de [Süddeutsche Zeitung](#) vandaag. Duitsland heeft het *Zwangskredit* nooit terugbetaald. Griekenland wil het nu alsnog terug, “om het gat in de Griekse begroting te vullen en tegelijkertijd de impopulaire Duitsers ervan langs te geven”, aldus [Spiegel Online](#).

Het krediet belast de Duits-Griekse relaties al langer. Niet alleen de net aangetreden Griekse premier Tsipras eist “schadeloosstellingen voor nazi-oorlogsmisdaden en het *Zwangskredit*”. Zijn voorganger Samaras liet al eerder een speciale commissie uitrekenen hoeveel geld Griekenland nog van Duitsland tegoed heeft: 11 miljard euro.

Verjaard

Duitsland weigert dat geld te betalen. De herstelbetalingen zijn verjaard, citeerde [Wirtschaftswoche](#) een woordvoerder van het ministerie van Financiën in januari. De Bondsregering verwijst daarvoor onder meer naar de herstelbetalingen die in 1960 met Griekenland zijn afgesproken. Die maken onderdeel uit van regelingen die Duitsland in de jaren vijftig en zestig met 12 westerse landen heeft getroffen. Griekenland kreeg in 1960 in totaal 115 miljoen DMark als individuele schadeloosstellingen, vooral voor joodse slachtoffers.

Een definitieve regeling over de Duitse herstelbetalingen werd op de schuldenconferentie in Londen in 1953, aan het begin van de Koude Oorlog, naar een later tijdstip verschoven. Dat kon pas worden geregeld met een definitief vredesverdrag bij een Duitse hereniging. Maar zo'n definitief vredesverdrag is er nooit meer gekomen. Daarvoor in de plaats werd in 1990 bij de Duitse eenwording

het [twee-plus-vier-verdrag](#) gesloten, waarin het verenigde Duitsland zijn soevereiniteit terugkreeg. Maar daarin speelden de herstelbetalingen geen rol meer.

Nazi-roofbeleid

Ook Griekenland heeft het twee-plus-vier-verdrag erkend, redeneert Duitsland, en dus kan het geen aanspraak meer maken op herstelbetalingen. Maar zo eenvoudig ligt het niet, leggen verschillende Duitse media uit. De vraag is of het verplicht opgelegde krediet wel onder hoofdstuk herstelbetalingen valt. Civiel-rechtelijk zou het ook als krediet kunnen worden behandeld - de terugbetaling ervan is destijds door de nazi's vastgelegd, aldus [weekblad Stern](#).

Het debat over het *Zwangskredit* rakelt een weinig bekend hoofdstuk uit de nazi-geschiedenis op, schrijft [Spiegel Online](#). "Naast deportatie, dwangarbeid, onteigening en miljoenvoudige hongerdood hadden de nazi's ook nog een subtieler roofbeleid: de monetaire en financiële politiek van het Duitse Rijk was er systematisch op gericht zich het kapitaal van de ministeries van Financiën en de nationale banken van de bezette landen toe te eigenen - en tegelijk hun munteenheden te ruïneren."

'Heftige tegenstand Bondsregering'

Zo rekende Duitsland extreem hoge kosten voor de bezetting van de landen die ze binnenvielen. De Duitse en Italiaanse troepen eisten bijvoorbeeld in 1941 zo'n 40 procent van de gehele Griekse economische productie op. Dat leidde tot "een dramatische hongerdood onder de armste Grieken", aldus Spiegel Online. De bezetters manipuleerden daarnaast ook wisselkoersen, exporteerden inflatie naar de bezette gebieden door de invoering van speciaal geld voor Duitse soldaten en verplichtten de bezette landen tot leningen.

Griekenland was hierin geen uitzondering, aldus Spiegel Online. De nieuwssite haalt het standaardwerk 'Hitlers Volksstaat' van de historicus Götz Aly aan: medio 1944 had Duitsland door gedwongen leningen bij alleen al Frankrijk, België en Denemarken een schuld van 14 miljard Reichsmark. Daarom kan Griekenland, als het naar de rechter stapt om duidelijkheid te krijgen over een eventuele terugbetaling van het *Zwangskredit*, op "heftige tegenstand van de Bondsregering" rekenen, schrijft Stern. "Een precedent kan Duitsland duur komen te staan."

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/10083/griekse-eis-rakelt-vergeten-financiele-nazimisdaden-op>